

सभाध्यक्ष महोदय,

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको नगरसभाको यस अधिवेशनमा स्थानीय तहको दोस्रो कार्यकालको निर्वाचन पश्चात दोस्रो वर्ष पुरा गरी तेस्रो वर्षको लागि बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न यहाँ उपस्थित भएकी छु। नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम यस सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को लागि नगरपालिकाको राजस्व र व्ययको अनुमान प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

यस घडीमा लोकतन्त्र प्राप्ति र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था स्थापनाको लागि विभिन्न कालखण्डमा भएका आन्दोलन लगायत राजनीतिक क्रान्ति एवम् सङ्घर्षका क्रममा आफ्नो अमूल्य जीवन बलिदान गर्ने शहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु।

नेपालको संविधान बमोजिम राज्यको शासकीय संरचना तीन तहको सरकारबाट संरचित छ, जसमध्ये स्थानीय सरकार जनताको सबैभन्दा नजिकको सरकार हो। संविधानतः स्थानीय सरकारलाई प्राप्त विधायीकी, कार्यकारिणी र न्यायिक अधिकारको प्रयोग गर्दै उपलब्ध सीमित स्रोत र साधनको उच्चतम परिचालन मार्फत प्राथमिकताको आधारमा नगरपालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी नगरवासीलाई परिवर्तनको अनुभूति गराउने उद्देश्य प्राप्तिका लागि नगरपालिका क्रियाशिल रहेको छ।

नेपाल सरकारले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा गरेका प्रतिबद्धता, नेपाल सरकारले लिएको समृद्ध नेपाल, सुखी नेपालीको आकांक्षा एवम् प्रदेश सरकारले लिएको प्रादेशिक लक्ष्य प्राप्तिलाई टेवा पुर्याउदै नगरपालिकाको दीर्घकालिन सोच अनुरूपका लक्ष्य हासिल गर्न नगरपालिकाले उद्देश्य निर्धारण गरेको छ। ती उद्देश्यहरू प्राप्तिका लागि स्थानीय शासनलाई जवाफदेही, पारदर्शी र नतिजामुखी तुल्याउदै विगतका वर्षहरूमा हुँदै आएका असल अभ्यासहरूलाई संस्थागत गरी नवीनतम् क्रियाकलापहरूमा विषेश जोड दिई

नगरवासीको दीर्घकालीन समुन्नतिमा यो बजेट केन्द्रित भएको कुरामा म विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य, मान्यताको सम्मान गर्दै समृद्ध नेपाल", सुखी नेपालीको राष्ट्रिय आकाङ्क्षा, लुम्बिनी प्रदेशको प्रादेशिक सोच समृद्ध लुम्बिनी आत्मनिर्भर प्रदेश एवम् सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको दीर्घकालीन सोच "“कृषि, स्वास्थ्य, पर्यटन, उद्योग, व्यापार र शिक्षा : हराभरा बुद्धभूमि सिद्धार्थनगरको इच्छा” अनुरूपका उपलब्धिहरू हासिल गर्ने दिशामा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम लक्षित रहेको छ ।

स्थानीय तहको क्षेत्राधिकार अनुरूप वित्तीय संघीयतालाई प्रभावकारी र दिगो बनाउन राजस्वको दायरामा विस्तार गरी स्रोतको परिचालनमा विनियोजन दक्षता, कार्यान्वयन कुशलता र वित्तीय अनुशासनको मूल मन्त्रलाई आत्मसाथ गर्दै नगरको विकास र नगरवासीको समृद्धिलाई सम्बोधन गर्न उपलब्ध स्रोत र साधनलाई केन्द्रित गरिएको छ । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र संस्थागत गर्न एउटा बलियो आधारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारलाई प्राप्त अधिकारलाई अवसरको रूपमा प्रयोग गर्दै दिगो विकासका लक्ष्य, संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट योजना तर्जुमाका सम्बन्धमा प्राप्त मार्गदर्शन, नगरपालिकाको आवधिक योजनाका साथै मध्यमकालीन खर्च संरचना, नगरसभाबाट स्वीकृत भएका नीति तथा कार्यक्रम, योजना तर्जुमाका सिलसिलामा टोल तथा बस्ती स्तरबाट आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा प्राप्त माग र सो सँग सम्बन्धित विषयगत समितिहरूमा भएको छलफलमा प्राप्त सुझाव साथै विकास साझेदार, नागरिक समाज एवम् सरोकारवालाबाट प्राप्त पृष्ठपोषण समेतका आधारमा आन्तरिक राजस्व, वित्तीय हस्तान्तरण मार्फत संघ एवं प्रदेश सरकार बाट प्राप्त हुने रकम तथा विकास साझेदार संस्थाहरूसँग हुने साझेदारी समेतलाई समावेश गरी नेपालको संविधानले निर्दिष्ट गरेका स्थानीय तहका अधिकारक्षेत्र भित्रका दायित्वहरू र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले व्यवस्था गरेका स्थानीय तहका काम, कर्तव्य र अधिकारहरूका आधारमा प्राथमिकता प्राप्त योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई समावेश गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न लोकतन्त्रका लाभहरूको समानुपातिक, समावेशी र न्यायोचित वितरण गरी कानूनी राज्य र दिगो विकासको अवधारणा अनुरूप समाजवाद उन्मुख संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन प्रणालीलाई स्थानीय तहदेखि नै आन्तरिकीकरण गर्दै विकास निर्माणका क्रियाकलापहरू निर्धारण गरिएका छन्। यस सिलसिलामा नगरवासीको इच्छा, चाहना र आधारभूत आवश्यकतालाई नगरपालिकाको सिमित साधन स्रोत अपुग हुने भइ सबै योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न चुनौतिपूर्ण भए तापनि प्राथमिकताको आधारमा प्राप्त बजेटलाई दिगो विकास तर्फ लगानी गर्ने प्रयास गरिएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

चालु आर्थिक वर्षको बजेट कार्यान्वयनमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट योगदान पुर्याउनुहुने जनप्रतिनिधिज्यूहरू, कर्मचारीहरू लगायत सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

चालु आ.व.मा संचालित कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त प्रगति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

भौतिक पूर्वाधार, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, सामाजिक, प्रविधी, लगायत क्षेत्रमा नगरपालिकाको कार्यालयले विभिन्न कार्य गरिरहेको छ । नगरलाई हरियाली बनाउनका लागि वृक्षारोपण कार्यक्रम निरन्तर चलाइएको छ भने मातृशिशु दर न्युनिकरणको उद्देश्यले सुत्केरी महिलाहरूका लागि उपप्रमुख सुत्केरी कोसेली भेट कार्यक्रम संचालन गरिएको छ । नगरको सौन्दर्यकरणमा प्रभाव पार्नुका साथै दुर्घटनाको जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै सडकमा छाडा छाडिएको चौपायाहरूलाई नियन्त्रणमा लिएर बर्दघाट स्थित गौशालामा पठाइएको छ । जसका लागि नगरपालिकाको कार्यालयले वडा नम्बर ११ मा गौशाला निर्माण कार्यको सुरुवात पनि गरेको छ । मुलुकको संस्कृति झल्किने गरी सीमा नाकामै स्वागत द्वारको निर्माण कार्य जारी छ । काममा ढिलासुस्ती र लापरवाही गर्ने निर्माण कम्पनीलाई कालोसूचीमा राखेर कारवाही गरिएको छ। नगर कार्यपालिकाको कार्यालयमा डिजिटल नागरिक वडापत्र तथा १३ वटै वडा कार्यालयमा नागरिक वडापत्र राखी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुस्त, पारदर्शी तथा जनमैत्री बनाईएको छ।

नगरपालिकाको मुख्य तथा सहायक सडक तथा बस्तीहरूमा नियमित रूपमा सरसफाई गर्ने गरिएको छ। नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न स्थानमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरी संचालन गरिएको छ। नगर क्षेत्रभित्र २ वटा पानी टंकीद्वारा दैनिक रूपमा विरुवा तथा फूलहरूमा पानी राख्ने तथा गोडमेल तथा संरक्षण निरन्तर रूपमा हुँदै आएको छ।

सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको आ.व. २०७९/०८० को स्थानीय तह वित्तीय सुशासन जोखिम मूल्याङ्कन (FRA) मा कुल ७४.५ प्रतिशत अंक प्राप्त भएको छ जुन आ.व.२०७८/०७९ मा ७० प्रतिशत रहेको थियो ।

आ.व.२०८०/८१ बाट SUTRA मा आधारित राजस्व मोड्युल संचालनमा ल्याइएको छ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य चौकीहरूमा एकीकृत विद्युतीय हाजिरी जडान गरि पुर्ण रूपमा लागु गरिएको छ ।

युवा लक्षित कार्यक्रम अन्तरगत ६० दिने लोकसेवा तयारी कक्षा लगायत विभिन्न शिपमुलक लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइ सम्पन्न भएका छन् । अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई निशुल्क परिक्षण तथा सहयोगि सामग्रीहरू वितरण गरिएको छ । बेलहिया मा.वि.मा पढ्दै कमाउँदै कार्यक्रम संचालन भइराखेको छ ।

कृषकहरूको मागको आधारमा ५० प्रतिशत अनुदानमा तोरीको उन्नत बिउ वितरण कार्यक्रम संचालन गरी उन्नत जातको (कालो) तोरी ६३० के.जी. र सस्यु (पहेँलो) तोरी ७० के.जी. वितरण गरिएको छ, जसमा २८१ जना कृषकहरू लाभान्वित भएका छन् । ७५ प्रतिशत अनुदानमा प्याज खेती प्रवर्धन कार्यक्रमका लागि उन्नत प्याजको बिउ १६८ के.जी. वितरण गरिएको छ जसमा २६४ जना कृषकहरू लाभान्वित भएका छन् । ५० प्रतिशत अनुदानमा गहुँको मुल वा उन्नत बीउ वितरण कार्यक्रम संचालन गरी ४०० बोरा (१६०० के.जी.) वितरण गरिएको र ३२६ जना कृषकहरू लाभान्वित भएका छन् ।

कृषकहरूको मागको आधारमा ५० प्रतिशत अनुदानमा साधारण स्प्रेयर एघार वटा र पावर स्प्रेयर पचपन्न वटा वितरण गरिएको छ ।

नगरपालिकाको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार सामुदायिक वा छाडा कुकुर बन्ध्याकरण तथा रेबिज भ्याक्सिनेसन कार्यक्रम अन्तरगत ३६० वटा सामुदायिक वा छाडा कुकुरको बन्ध्याकरण तथा रेबिज भ्याक्सिनेसन गरिएको छ ।

६ महिना देखि २ वर्ष सम्मका बालबालिकालाई सर्वोत्तम पिठो वितरण गरिएको छ ।

घरदैलो मै गई नगरका २८५ जना जेष्ठ नागरिकहरूको प्राथमिक स्वास्थ्य परिक्षण गरिएको छ। नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँगको सहकार्यमा नगरवासीहरूलाई निशुल्क रगतको व्यवस्था गरिएको छ ।

नगरको १३ वटै वडामा पहिलो चरणमा डेंगु लगायत किटजन्य रोगको नियन्त्रणका लागि लामखुट्टेको बासस्थान खोजी गरी लार्भा नष्ट गर्ने लगायत अन्य किटजन्य रोग सम्बन्धी सरोकारवालाहरूसँग अभिमूखिकरण कार्यक्रम गरिएको छ ।

नेपाल नेत्र ज्योति संघ, लुम्बिनी नेत्र विज्ञान अध्ययन संस्थान तथा रिसर्च सेन्टर, श्री रण अम्बिका शाह आँखा अस्पताल लुम्बिनी प्रदेशसँग सम्झौता गरी नगरवासीहरूका लागि निःशुल्क आखाँको मोतिविन्दुको शल्यक्रिया कार्यक्रम संचालन भइरहेको छ ।

बजेटले प्रभावकारी रूपमा उपलब्ध भएका स्रोतको बाँडफाँड गर्नको लागि विस्तृत रूपरेखा प्रदान गरी दिगो विकासलाई प्रवर्द्धन गर्न र वर्गिय असमानतालाई कम गर्दै आर्थिक वृद्धि, सामाजिक विकास र समन्यायिक वितरणबीच सन्तुलन कायम गर्नेछ, भन्ने कुरामा विश्वास दिलाउँदै आगामी वर्षको बजेट तथा कार्यक्रमका उद्देश्य प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क . आर्थिक वृद्धि र विकासको प्रवर्द्धन: यो बजेट आर्थिक वृद्धिलाई प्रोत्साहन गर्ने, लगानी आकर्षित गर्ने र रोजगारीका अवसरहरू सिर्जना गर्ने पहलहरूमा केन्द्रित हुनेछ । यसले दिगो र लचिलो स्थानीय अर्थतन्त्रलाई बढावा दिँदै विकास, नवप्रवर्तन र रोजगारी सिर्जनाको उच्च सम्भावना भएका क्षेत्रहरूलाई प्राथमिकता दिनेछ ।

ख . वित्तीय दिगोपनको सुनिश्चितता: नगरपालिकाको दीर्घकालीन आर्थिक स्थायित्व सुनिश्चित गर्दै बजेट सन्तुलन कायम गर्नका लागि यस बजेटले राजस्व परिचालनलाई सुदृढ गर्ने, लागत बचतका उपायहरू अवलम्बन गर्ने र कुशल स्रोत विनियोजनलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

ग. गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास: बजेटले नगरभित्रको आवागमन सुदृढ गर्न यातायात संजालको सुधार र दिगो सहरी विकासलाई प्रवर्द्धन गर्दै सडक तथा नाला, खानेपानी, फोहोरमैला व्यवस्थापन, सहरी पूर्वाधार, सिंचाई र पर्यटन प्रवर्द्धनका अति आवश्यक पूर्वाधार आयोजनाहरूको निर्माण र मर्मत सम्भार गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

घ. गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा अभिवृद्धि - स्वास्थ्य, शिक्षा, पूर्वाधार र सामाजिक कल्याण कार्यक्रम लगायत स्थानीय सरकारले उपलब्ध गराउनु पर्ने अत्यावश्यक सेवाहरूमा नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्दै सार्वजनिक सेवाहरूको सुधार र विस्तार गर्न पर्याप्त स्रोतहरू विनियोजन गर्ने बजेटको लक्ष्य रहेको छ ।

ड. सुशासन र जवाफदेहिताको सुदृढीकरण - यो बजेटले सार्वजनिक कोषको व्यवस्थापनमा पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सुशासनको अभ्यासलाई प्रवर्द्धन गर्दै वित्तीय पारदर्शितालाई अभिवृद्धि गर्ने, सार्वजनिक खरिद प्रक्रियामा सुधार गर्ने र स्रोतको प्रभावकारी र समुचित उपयोग सुनिश्चित गर्न आन्तरिक नियन्त्रण संयन्त्रलाई सुदृढ गर्ने उद्देश्य राखेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

उल्लिखित उद्देश्यहरू प्राप्तिका लागि निर्धारण गरिएका बजेटका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू बुँदागत रूपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

क. कृषि तथा पशुपंक्षी विकास: कृषिमा आधुनिकरण र यान्त्रिकीकरण, सिंचाई पूर्वाधार, बजार व्यवस्थापन, लागत साझेदारी, बिऊ वितरण, पशुजन्य रोग रोकथाम र नियन्त्रण, पशुजन्य उत्पादन, दुध र दुधजन्य उत्पादन र उत्पादकत्व प्रवर्द्धन ।

ख. पूर्वाधार विकास: सडक, खानेपानी, फोहोरमैला व्यवस्थापन, सार्वजनिक यातायात, सहरी पूर्वाधार र बस्ति विकास ।

ग. आर्थिक समृद्धि र रोजगारी सृजना: आर्थिक प्रोत्साहन प्राविधिक सहयोग, उद्योग, व्यवसायलाई सहयोग, उद्यमशीलता र नवप्रवर्तन ।

घ. स्वास्थ्य सेवा र जनस्वास्थ्य: स्वास्थ्य सेवा पूर्वाधारको सुदृढीकरण , गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाहरूमा पहुँच सुधार, महामारी नियन्त्रण, रोगहरूको रोकथाम र नियन्त्रण ।

ड. शिक्षा र सीप विकास: शैक्षिक पूर्वाधार विकास ,शिक्षकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, छात्रवृत्ति र सीप विकास ।

च. सामाजिक कल्याण र समावेशीकरण: महिला ,बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, दलित वर्ग, आदिवासी जनजाति र सीमान्तकृत समुदायसँग सम्बन्धित सामाजिक कल्याण कार्यक्रम।

छ. विपद् जोखिम न्यूनीकरण र पर्यावरणीय दिगोपन ,विपद् व्यवस्थापन, वृक्षारोपण र वातावरण संरक्षण, नवीकरणीय ऊर्जा, फोहोर व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलन तथा डिजिटल र ग्रिन क्लिन इको फ्रेन्डली नगरको निर्माण ।

ज. सांस्कृतिक संरक्षण र पर्यटन- स्थानीय संस्कृति, सम्पदा स्थल र परम्पराको संरक्षण, पर्यटन पूर्वाधार विकास र प्रवर्द्धन।

झ. प्रविधि र डिजिटल रुपान्तरण: प्रविधि मैत्री स्थानीय सरकारको अवधारणा, विद्युतीय सुशासन तथा प्रविधिमा आधारित कार्यसम्पादन र सेवा प्रवाह।

ञ. क्षमता विकास र सुशासन: संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि ,सार्वजनिक कोषको प्रभावकारी उपयोग, जवाफदेहिता प्रवर्द्धन, सुदृढ वित्तीय व्यवस्थापन, पारदर्शिता, अनुगमन र सुशासनका अभ्यासहरु।

माथि उल्लिखित प्राथमिकताका क्षेत्रहरुका प्रमुख चुनौतीहरुलाई सम्बोधन गर्न, नगरवासीको आवश्यकताहरु पूरा गर्न र समुदायको लागि दिगो र समृद्ध भविष्य सिर्जना गर्न नगरपालिकाको प्रतिबद्धतालाई प्रतिबिम्बित गरेको छ।

सर्वप्रथम यस गरिमामय सभा समक्ष चालू आर्थिक वर्षको आय-व्ययको यथार्थ विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

चालु आर्थिक वर्षमा राजस्व सङ्कलन लक्ष्य भन्दा कम छ। राजस्व प्रणालीमा सुधार र करको दायरा विस्तार गरी राजस्व परिचालन वृद्धि गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ।

चालु आ.व. २०८०/८१ मा रु. १ अर्ब १३ करोड ४१ लाख ४२ हजार अनुमान गरिएको थियो । विभिन्न शसर्त अनुदानहरु थप हुँदै जाँदा सो अनुमान रु १ अर्ब १४ करोड ५ लाख २५ हजार संसोधित आय हुने अनुमान गरिएको छ। सो मध्ये चालु आ.व. २०८०/८१को ज्येष्ठ मसान्त सम्म जम्मा रु.७७ करोड २४ लाख ६८ हजार ३ सय रुपैया आम्दानी भएको छ भने खर्च रु.६१ करोड ७९ लाख ९६ हजार ३ सय ५४ रुपैया खर्च भएको छ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आगामी आ.व. २०८१/८२ को प्रस्तावित आय व्यय विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

१. यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा संघीय सरकारबाट समानिकरण अनुदानमा रु १८ करोड २८ लाख, ससर्त अनुदान रु २८ करोड १२ लाख ६७ हजार, समपुरक अनुदान रु १ करोड ५० लाख, विशेष अनुदान रु १ करोड ६० लाख, राजस्व बाँडफाँड ११ करोड ८ लाख १ रुपैया र प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानिकरण अनुदान रु १ करोड ३० लाख ९२ हजार, ससर्त अनुदान रु १ करोड १० लाख ६२ हजार, समपुरक अनुदान रु १ करोड ५ लाख, विशेष अनुदान रु २० लाख, राजस्व बाँडफाँड रु ७७ लाख ९ हजार, मालपोत कार्यालयबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँडको रकम रु ५ करोड ५० लाख, आन्तरिक राजस्व २४ करोड ९५ लाख, अनुमानित बैंक मौज्दात रु ८ करोड ७८ लाख २३ हजार ९ सय ९९ गरी जम्मा रु १ अर्ब ४ करोड २५ लाख ५४ हजार हुने अनुमान गरिएको छ । आ.व २०८१/८२ मा संचालन गरिने विभिन्न कार्यक्रम र बजेट विवरण यसै बजेटमा समावेश गरिएको छ ।

वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा समावेश भएका प्राथमिकताका कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र दातृ निकायहरू, निजी क्षेत्र सँग सहकार्य र समन्वय गरिनेछ । उपलब्ध श्रोत, साधन, सीप, पूँजी र क्षमताको उपयोग गर्न विषयगत निकायहरूसँग साझेदारी गरिनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत पूर्वाधार तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

२. नगरको एकीकृत शहरी विकास योजनाका आधारमा पूर्वाधारतर्फका कार्यक्रमहरू संचालन हुनेछन् । नगरको दीर्घकालीन महत्व राख्ने डण्डा कोरिडोर लगायत मझौला तथा ठूला आयोजना संचालन गर्न प्रदेश सरकार, संघीय सरकार तथा स्वदेशी तथा विदेशी दातृ निकायहरूसँग सहकार्य गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३. नगरका हाल कार्यान्वयनका क्रममा रहेका क्रमागत तथा बहुवर्षीय योजनाहरू सम्पन्न गर्नका लागि कुल रकम रु ४ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।

४. नगरपालिकाको वडा नं. २ मा रहेको बहिरा बाल मा.वि.को भौतिक पुर्वाधार निर्माणका लागि संघीय सरकार विशेष अनुदानबाट रु.१ करोड ६० लाख विनियोजन गरिएको छ । नगरपालिकाको प्रशासनिक भवन को भौतिक पुर्वाधार निर्माणका लागि संघीय सरकारबाट समपुरक अनुदानबाट रु १ करोड ५० लाख र नगरपालिकाको सहभागिता रु.१ करोड ५० लाख गरी कुल जम्मा रु. ३ करोड विनियोजन गरिएको छ । त्यसैगरी वडा नं ११ मा छाडा चौपाया व्यवस्थापनका लागि कान्जि हाउस निर्माण,शवदाह स्टल निर्माण र पार्क निर्माणका लागि प्रदेश सरकार समपूरक अनुदानबाट रु. १ करोड ५ लाख र नगरपालिकाको सहभागिता रु. १ करोड ५ लाख गरी कुल जम्मा रु २ करोड १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५. नगरपालिका भित्र जिर्ण भएका सडकहरुको मर्मत सम्भारका लागि सडक बोर्ड नेपालबाट संचालन हुने मर्मत संभार कार्यक्रमका लागि नगरपालिकाको सहभागिता रु. ५० लाख हुने व्यवस्था गरिएको छ । यसै कार्यक्रम अन्तर्गत सडक ग्राभेल तथा बेसकोर्स निर्माणका लागि १५ लाख विनियोजन गरिएको छ । साथै मर्मत सम्भार कोषबाट विभिन्न पुर्वाधार मर्मतका लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६. वडास्तरीय योजनाको लागि रु.१० करोड ६८ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ । जसमध्ये वडा नं. १ का लागि रु. ८९ लाख ५० हजार, वडा नं. २ का लागि रु. ७६ लाख ५० हजार, वडा नं. ३ का लागि रु. ९० लाख ५० हजार, वडा नं. ४ का लागि रु. ८४ लाख ५० हजार, वडा नं. ५ का लागि रु. ६३ लाख, वडा नं. ६ का लागि रु. ९५ लाख, वडा नं ७ का लागि रु. ७५ लाख, वडा नं. ८ का लागि रु ९७ लाख, वडा नं. ९ का लागि रु. ९६ लाख ५० हजार, वडा नं. १० का लागि रु. ७८ लाख, वडा नं. ११का लागि रु. ७२ लाख, वडा नं १२ का लागि रु. ७६ लाख र वडा नं १३ का लागि रु. ७५ लाख विनियोजन गरिएको छ । सो रकम वडाका अत्यावश्यक पुर्वाधारहरु, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र विपद् व्यवस्थापन तथा सुशासन र संस्थागत विकासमा खर्च हुनेछ ।
७. नगरपालिकाको विभिन्न सडकहरुमा सडक बत्ती व्यवस्थापनका गर्न आवश्यक विद्युत सामग्री खरीद का लागि रु. ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८. सि.न.पा का विभिन्न स्थानमा फायर हाइड्रेन्ट जडान तथा निर्माण कार्यका लागि रु. ८ लाख, नगरपालिका भित्र स्मार्ट स्ट्रीट लाइट जडानका लागि रु ४२ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।

९. E-library स्थापना गर्न आवश्यक सामग्री खरिद कार्यका लागि रु ३ लाख ५० हजार, सिद्धार्थ राजमार्ग स्थित Median मा सेफ्टी बेरियर निर्माण कार्यका लागि रु २० लाख, नगरपालिका भित्रका विद्यालय अगाडी Zebra Crossing र IUDP, RUDP बाट निर्माण भएका सडकमा Traffic Sign, Marking को निर्माण तथा मर्मत कार्य ८ लाख ५० हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
१०. नगरस्तरिय अन्तर्गत विभिन्न ठाउँमा नाला स्ल्याब मर्मत तथा निर्माणका लागि रु १२ लाख, ग्राबेल तथा बेसकोर्स निर्माण कार्यको लागि रु १५ लाख, लुम्बिनी सडकको आवश्यक ठाउँमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणको लागि रु १८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
११. ल्याण्डफिल्ड साईट व्यवस्थापन पुर्वाधार निर्माणका लागि रु १५ लाख, क्लीन ग्रीन इको फ्रेन्डली कार्यक्रम (मागमा आधारित फलफुल वितरण कार्यक्रम- ५०% अनुदान) का लागि रु १५ लाख, वार्ड न. ३ स्थित वसपार्कमा भौतिक पुर्वाधार निर्माण, मर्मत तथा स्तरोन्नती कार्यका लागि रु २० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१२. मेयर आवास कार्यक्रमका लागि रु ६३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१३. सामुदायिक विद्यालयहरुको न्युनतम भौतिक पुर्वाधार निर्माण गर्ने आधार वर्षको रुपमा आ.व. २०८१/८२ लाई लिईएको छ, जसको लागि विद्यालयमा भौतिक पुर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भारका लागि आन्तरिक स्रोतबाट रु १ करोड २६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१४. नगरपालिका भित्र फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्न आवश्यक जग्गा पहिचान गरि Feasibility Study अध्ययन परामर्श कार्यका लागि रु ४ लाख, नगरपालिका भित्र आवश्यक स्थान पहिचान गरि Botanical Garden निर्माण गर्न गुरुयोजना निर्माण कार्यका लागि रु १० लाख, नगरपालिका भित्र Ring Road को Feasibility Study अध्ययन परामर्श कार्यका लागि रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१५. बेलहिया स्थित पार्किंग स्थलमा रहेको भवन मर्मत तथा निर्माण कार्य, वडा नं. १ का लागि रु ८ लाख, अन्नपुर्ण पथको सडक तथा सिर्जना स्कुल जाने सडक पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं १ मा रु १५ लाख, नौडीहवा मस्जिद पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं १ मा रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

१६. मेउडिहवा आधारभूत विद्यालय देखि फुलपुर जाने सडक सम्म नाला तथा सडक निर्माण वार्ड न. २ का लागि रु ४० लाख, दहरचण्डी पथमा नाला तथा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वार्ड न. २ का लागि रु १२ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१७. वडा न. ३ स्थित खेल मैदान जाने सडक निर्माण कार्यका लागि रु १५ लाख, मेडिकल कलेजको उत्तर तर्फ शुक्र पथ जोड्ने सडक निर्माण कार्य, वडा नं ३ का लागि रु १० लाख र तेक्वान्दो भवनमा थप पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा न ३ का लागि रु ३८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१८. मुक्तिधाम घाटमा पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं ४ का लागि रु २५ लाख, पुगताभुमि बिहारको पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं ४ मा रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
१९. भैरहवा नमुना मा.बि. भवन निर्माण तथा स्तरोन्नती, वार्ड नं ५ का लागि रु ३० लाख, पवन मिष्ठान्नबाट दक्षिण तर्फको सडक ठेला व्यवस्थापन स्थान सडक स्तरोन्नती कार्य, वडा नं ५ का लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२०. दया पथ र सहिद पथको चोक देखि उत्तर तर्फ सि.न.पा. ८ को सिमाना सम्म जोड्ने सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं. ६ का लागि रु १२ लाख, इद्रिस पथमा परवाना को घर सम्मको बाटो निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं ६ का लागि रु १० लाख, कान्दु धर्मशाला पुर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्यका लागि रु १० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२१. आर्यपथबाट डण्डा खोला जाने ठुला नाला स्तरोन्नती कार्य, वडा नं ७ का लागि रु २० लाख, बिजुला अगाडिको सडक हुदै पुर्व तर्फ हिमाली पथमा नाला तथा सडक स्तरोन्नती कार्य, वार्ड न. ७ का लागि रु २५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२२. इन्द्र पथ ट्रक व्यवसाय, गौतम मार्ग जाने अधुरो नाला तथा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं. ८ का लागि रु १५ लाख, एम डी पथमा नाला तथा सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती, वडा नं. ८ का लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२३. सिनपा वडा नं.९ स्थित मिश्रौलियामा निर्माणाधिन ज्येष्ठ नागरिक आश्रय भवन पूर्वाधार निर्माण कार्यका लागि रु १७ लाख, बृहस्पति चक्र पथ सडक तथा नाला निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं. ९ का लागि रु १८ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२४. शंकरपुर टोलमा निर्माणाधिन रहेको धर्मशाला भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य र बेल्लावादी पासिटोलमा नाला तथा सडक स्तरोन्नती कार्य, वडा नं. १० का लागि रु

- २५ लाख, वडा न. १० स्थित शंकरपुर टोलमा एयरपोर्टले बनाएको पेरिमिटर सडकको दक्षिण तर्फ निर्माणधीन नाला पूर्वाधार निर्माण कार्यका लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२५. भुजौलि स्थित छठ घाटमा भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वडा नं. ११ का लागि रु ३० लाख, पिपरहिया स्थित गाउँमा धर्मशाला भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य, वडा नं. ११ मा रु १७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२६. वडा न. १२ स्थित ब्रह्मकुमारी बहुउद्देशीय इश्वरीय विश्वविद्यालयमा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्यका लागि रु १० लाख, वडा न. १२ स्थित नयाँ वडा कार्यालय भवन तथा स्वास्थ्य चौकी निर्माण कार्यका लागि रु ४३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२७. सेवा पथको पुर्व तर्फ प्रभु मल्लको घर जाने सडकमा नाला तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण कार्य, वार्ड न. १३ का लागि रु १५ लाख, होटेल लाकोलको उत्तर तर्फ बाट पुर्व जाने सडक भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा स्तरोन्नती कार्य, वार्ड न. १३ का लागि रु १५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
२८. संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदानबाट नगरपालिका क्षेत्र भित्रका स-साना गल्ली, नाला र सडकको स्तरोन्नती गर्नका लागि प्राप्त रकम सम्बन्धित योजनामा खर्च गरिनेछ ।
२९. नेपाल सरकार र एसियाली विकास बैंकको संयुक्त लगानीमा संचालन हुने परियोजनाको लागि दातृ निकायबाट प्राप्त हुने रकमबाट संचालित हुने योजना तथा कार्यक्रमहरु संचालनका लागि नगरपालिकाबाट लागत सहभागिता स्वरुप २ करोड विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत सामाजिक विकास तर्फको विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

३०. बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक घरभेट, स्वास्थ्य परिक्षण तथा औषधि वितरण कार्यक्रमका लागि रु २ लाख विनियोजन गरिएको छ । ६ महिना देखि २४ महिनासम्मका बालबालिकाहरुलाई सर्वोत्तम पिठो वितरणका लागि रु ६ लाख विनियोजन गरिएको छ । राष्ट्रिय भिटामिन 'ए' कार्यक्रम संचालनका लागि रु ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

३१. विद्यालयमा दन्त शिविर र समुदायमा प्रजनन रुग्णता सम्बन्धि स्क्रिनीङ्ग स्वास्थ्य शिविर, मुटु तथा किड्नि रोग परिक्षण तथा सिविर, निशुल्क आँखाको मोतिविन्दु उपचार कार्यक्रमका लागि रु १० लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
३२. उपप्रमुख सुरक्षित मातृत्व प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तर्गत उपमेयर सुत्केरी भेट कार्यक्रमलाई यस आर्थिक वर्षका लागि पनि निरन्तरता दिइएको छ, जसको लागि रु.१४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । पालिका भित्र सुत्केरी आमाहरुलाई पूर्ण संस्थागत सुत्केरी (ZERO HOME DELIVERY) घोषणा तथा दिगोपना सुनिश्चितता कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३३. आमा र बच्चाको शरीर जोखिम न्यूनीकरणको लागि मातृ तथा नवशिशु आकस्मिक कोषको स्थापनाका लागि रु १ लाख विनियोजन गरिएको छ । शिक्षक कल्याणकारी कोष स्थापनाका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३४. आधारभूत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधि खरिदका लागि ससर्त अनुदान समेत रु २० लाख विनियोजन गरिएको छ । एच. आई. भी. संक्रमितका लागि पोषण सहयोग, आयआर्जन र पैरवी कार्यक्रमका लागि रु ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३५. स्वास्थ्य जन्य फोहोर मैला व्यवस्थापन (INCINERATOR) जडानका लागि रु २ लाख विनियोजन गरिएको छ । डेंगु नियन्त्रण (खोज र नस्ट गर) कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३६. स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको क्षमता अभिवृद्धि, प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । १३ वटै वडामा पोषण क्लिनिक संचालन, स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरुमा स्वास्थ्य शिक्षा कर्नर स्थापना र कुपोषित बालबालिकाहरुको खोजपड्ताल कार्यक्रमका लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्था गरिएको छ ।
३७. महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुलाई सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा प्रति परिचालन गर्न प्रोत्साहन स्वरूप रु २०००/- चाडपर्व भत्ता उपलब्ध गराउनका लागी रु २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
३८. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तरमा सुधार ल्याउने गरी शैक्षिक योजना निर्माणका लागि रु ३ लाख विनियोजन गरिएको छ । सामुदायिक विद्यालयका प्र.अ. तथा शिक्षकहरुलाई क्षमता विकास कार्यक्रम, निरन्तर सिकाई अभिवृद्धिमा सहजीकरण गर्ने कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३९. कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन व्यवस्थापन र बालबिकास शिक्षक र विद्यालय कर्मचारी थप तलबका लागि रु ६१ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
४०. स्थानीय पाठ्यक्रम हाम्रो सिद्धार्थनगर को लेखन, छपाई र विकासका लागि १७ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
४१. विद्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार सुधार मर्मतका लागि रु ८ लाख विनियोजन गरिएको छ । सामुदायिक विद्यालयमा स्मार्ट कक्षाकोठा व्यवस्थापन सँगै न्युनतम पुर्वाधार, पङ्खा, फर्निचर, शैक्षिक सामग्री, खानेपानी, व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४२. शैक्षिक गुणस्तर सुधारका कार्यक्रम/ शिक्षा समाचार सेवा/ खुला तथा अनौपचारिक शिक्षा शिक्षण सिकाइ सहयोग र नेपाली विषयको सिकाई पद्धती विकासका लागि रु ६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
४३. राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड नगरस्तरीय र जिल्लास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्डका लागि रु ८ लाख विनियोजन गरिएको छ । साथै विद्यार्थीहरुको अतिरिक्त क्षमता विकासका लागि विभिन्न प्रतियोगात्मक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४४. सिद्धार्थनगर नगरपालिकाको बृहत्तर सांस्कृतिक अध्ययनका लागि रु २ लाख विनियोजन गरिएको छ। सामुदायिक विद्यालयमा संगित तथा खेल सामग्री व्यवस्थापनका लागी बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४५. सामुदायिक माध्यामिक विद्यालयहरुमा सेनेटरी प्याड डिस्पोज गर्नका लागि भेन्डिङ मेसिनका लागि रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
४६. शैक्षिक क्षेत्रमा सुशासन र प्रभावकारिता अभिवृद्धिका लागि शिक्षक शैक्षिक डायरी, शैक्षिक सुचना तथ्याङ्क तथा बुलेटिन प्रकाशन र शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माणका आवश्यक बजेट सुनिश्चित गरिएको छ । उत्कृष्ट विद्यार्थी शिक्षक अभिभावक र विद्यालय सम्मान कार्यक्रम तथा जटिल रोग लागेका विद्यार्थीहरुलाई छात्रवृत्तीको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४७. बालश्रम, बालविवाह, दाइजो, बोक्सी, छाउपडी लगायत लागु औषध नियन्त्रण तथा रोकथामका लागि सचेतना र सडक दुर्घटना न्यूनीकरण तथा ट्राफिक सचेतना कार्यक्रमका लागि रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ। सडक मानव मुक्त नगर

बनाउने आवश्यक कार्यक्रमको लागि मानवसेवा आश्रम लाइ रु. ३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

४८. सबै जातजातिका विपन्न वर्ग र एकल महिलालाई फाईदा पुग्ने सीपमूलक कार्यक्रमहरूका लागि रु. ६ लाख, युवाहरूलाई सिपमूलक, आयमूलक कार्यक्रमका लागि ३ लाख, मधेशी, मुस्लीम पिछडा वर्ग सिपमूलक कार्यक्रमका लागि २ लाख विनियोजन गरिएको छ। लोकसेवा, शिक्षक सेवा तयारी कक्षा सन्चालनका लागि ४ लाख विनियोजन गरिएको छ । साथै गरिवी निवारणको लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रमका लागि रु ८ लाख थप रकम विनियोजन गरिएको छ।
४९. टोल विकास संस्थाहरू गठन तथा परिचालनका लागि रु ६ लाख विनियोजन गरिएको छ । वालमैत्री स्थानिय शासन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५०. विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत प्रजनन, गुड टच तथा ब्याड टच, Social harassment, Cyber Crime, स्वास्थ्य सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रमका लागि रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ । किशोरिका लागि आत्मरक्षा तालिमका लागि रु ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५१. सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण सम्बन्धि कार्यको लागि बायोम्याट्रिक खरिद, व्यक्तिगत घटना दर्ता सप्ताह कार्यक्रम र तालिमका लागि रु.११ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५२. मेयर कप क्रिकेट प्रतियोगिता र उपप्रमुख विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिताका लागि रु १६ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५३. सिद्धार्थनगर नगरवासीहरू कोहि पनि रगतको कमीले अकालमै ज्यान गुमाउनु नपरोस भन्ने उद्देश्यले नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको सहकार्यमा निशुल्क रगत उपलब्ध गराउने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै रु ५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि स्वास्थ्य शिविर र सुधारात्मक शल्यक्रिया तथा सहायक सामग्री वितरण कार्यक्रमका लागि रु ६ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ । अटिजम् तथा मानसिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संरक्षकहरूलाई अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अधिकार तथा परिवारकै भूमिका सम्बन्धी कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

५५. महिला समुह, आमा समुह, सहकारीका सदस्यहरुलाई क्षमता अभिवृद्धि तथा शिप विकास तालिम सञ्चालनका लागि रु ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । लैंगिक हिंसा विरुद्ध सचेतना र मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५६. फोहोरमैला क्षेत्र प्रभावित वार्ड १ का बासिन्दालाई वार्ड कार्यालयको सिफारिसमा निशुल्क स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमको निरन्तरताका लागि रु ४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ । यसै गरी नगरवासीहरुको लागि रण अम्बिका आँखा अस्पतालको सहकार्यमा निशुल्क आँखा जाँच उपचारका लागि रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
५७. शिक्षातर्फ सशर्त अनुदान बापत प्राप्त हुने रकम बाट चालु तर्फ शिक्षकको तलब भत्ता, पाठ्यपुस्तक, दिवाखाजा, विद्यालय संचालन अनुदान, धार्मिक विद्यालयका लागि अनुदान, शैक्षिक गुणस्तर सुधार, छात्राहरुलाई सेनिटरी प्याड वितरणमा खर्च हुनेछ ।
५८. भुजौली प्रावि वडा नं ११ को भवन पुर्वाधार निर्माणका लागि तराइ मधेश सम्बृद्धि कार्यक्रम अन्तरगत रु २५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ ।
५९. खेल तथा खेलाडी अक्षय कोषका लागि थप रकम १ लाख ५० हजार, पत्रकारिता अक्षय कोषका लागि १ लाख, भाषा, कला, संस्कृति र साहित्य अक्षय कोषमा थप गर्नको लागि रु ७५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आ.व.२०८१/८२ को आर्थिक विकास तर्फ विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

६०. तरकारी बालि उन्नत जात बिउ मिनिकिट सत् प्रतिशत अनुदानमा वितरणका लागि रु ६ लाख, भान्साघर पहिलो औषधालय अभियान कार्यान्वयनका लागि रु १ लाख ८० हजार, मौसमि तथा बेमौसमि तरकारी खेति सम्बन्धि स्थलगत घुम्टि कृषक तालिम का लागि रु २ लाख ४० हजार, कन्ये च्याउको बिउ तथा प्लास्टिक ७५ प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्न ३ लाख ५० हजार, साधारण स्प्रेयर तथा पावर स्प्रेयर ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्न १ लाख ५० हजार, कम्पोष्ट मल बनाउने कम्पोष्ट बिन ७५ प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्न २ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

६१. च्याउखेती सम्बन्धी स्थलगत घुम्टि तालिमका लागि रु. १ लाख, आकस्मिक बाली संरक्षण सेवाका लागि रु.१ लाख, प्राङ्गारिक तथा बर्मी कम्पोष्ट मल वितरण का लागि ३ लाख ५० हजार, धान तथा गहुँको मूल वा उन्नत जातको बीउ ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरणका लागि १७ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ । साथै तोरी र मुसुरोको बीउ अनुदानमा वितरण, खाद्यान्न तथा बीउ उत्पादन सम्बन्धी स्थलगत घुम्टि तालिमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६२. नगरका कृषकहरुको माटो सुधारका लागि शुक्ष्म तत्व जिंक सल्फेट ७५ प्रतिशत अनुदानमा वितरणका लागि रु १ लाख ५० हजार, प्याज खेती प्रवर्द्धनका लागि १ लाख ५० हजार, कृषि औजार तथा सिचाई यन्त्र उपकरण ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गर्न ४ लाख ५० हजार, मागमा आधारित कृषि कार्यक्रम संचालनका लागि रु. ३ लाख, बर्षे फलफूलको बिरुवा वितरणका लागि २ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६३. पशुपन्छी विकास तर्फ गाई भैसिको स्वच्छ दुध उत्पादन, चापा कटर वितरण, विभिन्न खोप सेवा, मिनरल तथा भिटामिन वितरण कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६४. नगरक्षेत्र भित्र सामुदायिक कुकुर बन्ध्याकरण र रेविज भ्याक्सिनेसनका लागि रु ७ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६५. पशुपन्छी सेवा तर्फ सशर्त अनुदानबाट प्राप्त रकमबाट इपिडिमियोलोजी रिपोर्टिङ्ग, कृत्रिम गर्भाधान मिसन कार्यक्रम संचालन हुनेछन्।
६६. सशर्त अनुदान मध्ये प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत कामका लागि पारिश्रमिक अनुदान, युवा रोजगारीका लागि रुपान्तरण पहल परियोजना अन्तर्गत रोजगार सेवा केन्द्रको संचालन, कामका लागि पारिश्रमिक योगदान कार्यक्रमका लागि आएको रकम सोही कामका लागि खर्च हुने व्यवस्था मिलाइएको छ। यस कार्यक्रमको लागि आवश्यक निर्माण औजारहरु खरिद तथा अन्य कार्यक्रम संचालन गर्न रु १५ लाख नगरपालिकाको तर्फबाट विनियोजन गरिएको छ।
६७. सहकारी तर्फ, सदस्य केन्द्रियता तथा पर्स अनुगमन, एकीकृत नमुना सहकारी विकास कार्यक्रम, सहकारी संजाल सँगको सहकार्यमा कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि तालिम, ऋण जोखिम व्यवस्थापन लगायतका तालिम र अनुगमन तथा

सहकारी गोष्ठी र सहकारी पुरस्कार लगायतका कार्यक्रमका लागि रु १३ लाख ७५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६८. पर्यटन तर्फ सार्वजनिक निजी सहकारी अवधारणाबाट नगर पर्यटन सुचना केन्द्र सञ्चालन, नगर क्षेत्र भित्रका पर्यटकीय क्षेत्र तथा गन्तव्य को पहिचान तथा पर्यटन प्रवर्द्धनात्मक क्रियाकलापका लागि ४ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
६९. नगरपालिकाको राजस्व सुधार कार्य अन्तरगत कर सहभागिता अभियान संचालन, विद्युतिय भुक्तानी प्रणाली सञ्चालन, स्थानीय करदाता सम्मान तथा राजस्व सुधार कार्ययोजनाका लागि रु १८ लाख ५० हजार विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आव २०८१।८२को वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्दछु ।

७०. नगरक्षेत्रको फोहरमैला व्यवस्थापन, फोहोरलाई श्रोत मै न्यूनीकरण, प्लाष्टिक प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
७१. विपद् व्यवस्थापन कोषको लागि रु २० लाख, नगरको नियमित सरसफाइका लागि जनशक्ति परिचालन लगायत अन्य कामको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

आव २०८१।८२को सार्वजनिक सेवा प्रवाह तथा क्षमता विकासतर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

७२. मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजस्व परिचालन, वित्तीय व्यवस्थापन, सेवा प्रवाह र सुशासन कायम गर्न जनशक्ति नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, वडा कार्यालयहरु, स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने संयन्त्र तथा अन्य प्रशासनिक कार्य सञ्चालनका लागि कुल रकम रु. २८ करोड ५५ लाख ७५ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
७३. आ.व.२०७९।८० मा नगरपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरुको स्थानीय तह स्वमूल्यांकन कार्यविधि, २०७७ बमोजिम नगरपालिकाको मूल्यांकन गर्दा ८५.५५ अंक प्राप्त भएको छ । मूल्यांकन अनुसार अन्य स्थानीय तहहरु मध्ये सिद्धार्थनगर

नगरपालिकाको स्थान अग्र पंक्तिमा नै छ। आगामी दिनहरूमा अझ थप सुधारका लागि गर्नु पर्ने नीतिगत, प्रक्रियागत र संस्थागत सुधारका लागि आवश्यक पर्ने साधन स्रोतहरूलाई बजेटमा समावेश गरिएको छ।

७४. विगत समय देखि कार्यरत अस्थायी तथा करार मा कर्मचारीहरूको आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा समेत उनीहरूको सेवामा निरन्तरता कायम गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । साथै अस्थायी तथा करारमा कार्यरत कर्मचारीहरूको सेवा सुविधाको निरन्तरताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७५. कर्मचारीहरूको सेवाको निरन्तरता, स्थायित्वका लागि क्षमता विकास, तालिम लगायतका क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ। राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई उच्च मनोबल कायम गरी काम गर्ने वातावरण सृजना गर्न नगरपालिकाको स्वीकृत दरबन्दिमा कार्यरत कर्मचारीहरूको लागि गत विगत आ व मा जस्तै कार्य सम्पादनमा आधारित २० प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराइनेछ।
७६. नगरक्षेत्र भित्र दर्ता भएका एफ.एम, टिभी, पत्रपत्रिका, अनलाइन सँग सम्झौता गरी सूचनामूलक र सन्देशमूलक सामग्री प्रकाशन र सम्प्रेषणका लागि रु १२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ।
७७. नगर क्षेत्रभित्र दर्ता भएका एफ.एम, टि.भि, पत्रपत्रिका, अनलाईन लगायतका सञ्चार माध्यममा कार्यरत संचारकर्मीको क्षमता विकास तथा अभिवृद्धिका लागि ३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७८. ४ वटा वडामा वडा मेलमिलाप केन्द्रको स्थापना ,न्यायिक समितिसँग विद्यार्थी कार्यक्रम, सबै वडामा कानुनी साक्षरता शिविर संचालन, न्यायिक समितिका कार्यक्रम संचालन र मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकास, कार्यक्रम संचालन गर्न रु २५ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ।
७९. सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रम अन्तरगत सशर्त अनुदानबाट प्राप्त हुने कार्यक्रमहरू सोही बमोजिम संचालन हुनेछन्।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।८२ को राजस्व परिचालनको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

राजस्व परिचालनका नीतिहरू देहाय बमोजिम हुनेछन्-

१. नगरपालिकाको राजस्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी, वस्तुगत तथा तथ्यपरक बनाई दायरा वृद्धि गर्ने नीति अनुरूप यस वर्ष देखि व्यवसाय करको दर एक करोड भन्दा कम पुँजी र एक करोड भन्दा बढी पुँजी हुने गरी दुई वर्गमा विभाजन गरी कायम गरिएको छ ।
२. विगतका वर्षहरूमा नगरपालिकामा दर्ता नभई संचालनमा रहेका, दर्ता भएर वार्षिक रुपमा नवीकरण नभएका व्यवसायहरूलाई करको दायरामा ल्याउन, विगतको बक्यौता र जरिवानाले गर्दा व्यवसाय कर बुझाउन अण्ठ्यारो परेका व्यवसायीहरूलाई लक्षित गरी छुट प्रदान गरी नगरपालिकाको व्यवसाय कर प्रणालीमा दर्ता गरिनेछ ।
३. आ.व.२०८१/८२ मा बहाल कर प्रयोजनकालागि नगरक्षेत्र भित्र बहाल (भाडा) तर्फको न्यूनतम दरलाई नगरक्षेत्रमा रहेका व्यवसायीहरूको प्रतिनिधि संस्थाबाट प्राप्त राय सुझावलाई मनन गरी चालु आ.व कै दर कायम गरिएको छ ।
४. सम्पत्ति कर र मालपोत (भूमिकर) को दरलाई चालु आ.व कै दरलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
५. नगरक्षेत्र भित्रको सडकहरूलाई पार्किङ्ग मुक्त बनाई नगरक्षेत्रको सुन्दरता तथा सडक प्रयोग गर्ने नागरिकको सुरक्षालाई ध्यानमा राखी हाल बजारक्षेत्रलाई पार्किङ्ग मुक्त क्षेत्र (No Parking Zone) को रुपमा विकास गरिनेछ । यस कार्यका लागि निजी क्षेत्र सँग सहकार्य गरिनेछ ।
६. फुटपाथ तथा सडकमा व्यवसाय गर्ने साना पुँजीका स्वरोजगार व्यवसायीहरूलाई ठेला व्यवसायीका रुपमा दर्ता गरी कर लिने प्रणाली खारेज गरिनेछ । सडक तथा फुटपाथ व्यवसायी (ठेला व्यवसायी) लाई जनजिविका चलाउन बाध्यताका रुपमा गरिने कार्यको रुपमा हेरी ठेला व्यवसायलाई नगरपालिकाले नगरक्षेत्रमा विभिन्न स्थान पहिचान गरी सडक व्यापार क्षेत्र निर्माण गरी सो स्थानमा फुटपाथ सडक व्यवसायलाई व्यवस्थित गरी व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. नगरपालिकालाई वार्षिक रुपमा बुझाउनुपर्ने कर तोकिएको समय सिमामा बुझाउँदा छुट तथा समय सीमा पछि बुझाउँदा दण्ड-जरिवाना लिने नीति अपनाइने छ ।

८. निरन्तर रूपमा निर्धारित समय सीमा भित्र नगरपालिकालाई कर बुझाउने करदातालाई सम्मान गरिनेछ ।
९. नगरक्षेत्रलाई आफ्नो कार्यक्षेत्र बनाई कार्य गरिरहेका संघ तथा प्रदेशमा दर्ता भएका सहकारी, स्वयंसेवी/सामाजिक/ गैर सरकारी संस्थाहरुको विवरण नगरपालिकामा राखी निरन्तर अनुगमन गरिनेछ ।
१०. सेवाग्राहीले घरबाटै कर तथा शुल्क बुझाउन सक्ने गरी विद्युतीय भुक्तानी प्रणालीलाई सुदृढीकरण गरिनेछ । जसबाट नगरपालिका र वडा कार्यालयको राजस्व संकलन कार्यलाई cashless and Faceless बनाउदै लैजान आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
११. व्यवसायीहरुलाई कर तिर्न प्रोत्साहित गर्न कर सचेतना अभियानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । कर असुली कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन वडा समिति र टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालन गरिनेछ ।
१२. आर्थिक वर्ष २०८१।८२ मा करका दर, छुट सम्बन्धी व्यवस्था आर्थिक ऐन, २०८१ मा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।
१३. सम्पत्ति कर बुझाउने कुनै करदाताले आफ्नो नाममा रहेको सम्पत्ति लुकाई वा खण्डीकरण गरी वा भौतिक संरचना नदेखाई सम्पत्ति मूल्याङ्कन गराई कर तिरेको प्रमाणित भएमा वास्तविक सम्पत्तिको मूल्याङ्कनबाट लाग्ने कर रकममा साविकमा बुझाएको रकम घटाई बाँकी रहने रकममा जरीवाना गरी असूल गरिनेछ ।
१४. राजस्व सुधार योजना बमोजिम कर प्रशासनलाई व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ । आ.व २०८१।८२ लाई कर सहभागिता अभियान सञ्चालन वर्षको रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
१५. नगरपालिकाबाट माथि उल्लेखित कार्यहरू पूरा गर्न आन्तरिक आयका स्रोतहरू बाट रु. २४ करोड ९५ लाख संकलन गरिनेछ । बाँकी रकम संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको वित्तीय समानीकरण अनुदान, राजस्व बाँडफाँड, सशर्त अनुदान, विशेष अनुदान, समपूरक अनुदान, नगरपालिकाले राजस्व बाँडफाँड प्राप्त गर्ने रकम र अन्य रकमबाट परिचालन गरिनेछ ।
१६. कुल बजेटको ५८.९ प्रतिशत चालुतर्फ ४१.१ प्रतिशत पूँजीगत तर्फ खर्च हुने अनुमान गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१७. बस्तीस्तरबाट माग भइ आएका तर नगरपालिकाको स्रोतबाट सञ्चालन हुन नसक्ने ठूला योजनाहरूको कार्यान्वयनको लागि केन्द्र तथा प्रदेश सरकार सँग समन्वय गरिनेछ ।
१८. बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा हामीले गरेको आग्रहलाई स्वीकार गरी बैठक तथा छलफलमा उपस्थित भई उल्लेखनीय सहयोग गर्नुहुने नगरमा क्रियाशील राजनीतिक दलहरू, नगर प्रमुख ज्यू, वडाध्यक्ष ज्यूहरू, राजस्व परामर्श समितिका पदाधिकारीहरू, सिद्धार्थ उद्योग वाणिज्य संघ, उद्योग व्यापार संगठन, रूपन्देही, विभिन्न विषयगत समिति, कार्यपालिकाका सदस्यहरू तथा अन्य समाजसेवी, बुद्धिजीवी, सञ्चार क्षेत्रलाई विशेष धन्यवाद दिँदै आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु। बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिइ सहयोग गर्नुहुने नगरपालिकाका सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु। हामीलाई रचनात्मक सुझाव र सल्लाह दिई नगरको आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरण तथा समृद्धि मा निरन्तर सहयोग पुर्याउने सबै करदाता र नगरबासीहरू प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा,

यस नगर सभामा उपस्थित हुनुहुने नगर सभाका सम्पूर्ण सदस्यहरू तथा व्यवस्थापनमा रहेर सहयोग पुर्याउनुहुने सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु। प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनको निमित्त यहाँहरूबाट प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावलाई मार्गदर्शनको रूपमा लिएर अगाडि बढ्ने विश्वास दिलाउँदै प्रस्तुत बजेट र कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा यहाँहरू सबैको निरन्तर सहयोग रहीरहनेछ भन्ने अपेक्षा सहित धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु।

उमा अधिकारी

उप-प्रमुख